

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: **Философски**

Специалност: *Философия*

Бакалавърска програма: *(код и наименование)*

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

Естетически утопии, хетеротопии, дистопии

Преподавател: **д-р Силвия Борисова**

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	-
	Практически упражнения (хоспетиране)	-
Обща аудиторна заетост		30
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	1
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	14
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	30
Обща извънаудиторна заетост		45
ОБЩА ЗАЕТОСТ		75
Кредити аудиторна заетост		1
Кредити извънаудиторна заетост		1,5
ОБЩО ЕКСТ		2,5

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати}	60%
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	40%

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът представлява въведение в универсалния свят на утопиите, хетеротопиите и антиутопиите – предмет на различни философски, литературни и художествени произведения, но и на реални социални проекти. Отправен пункт са проблемите за генеалогията, хронологията, типологията и границите, до които могат да се разпростират универсалните за човека светове (теми 1-3). Акцентът на изложението пада върху собствено естетическото измерение на утопиите, хетеротопиите и дистопиите (теми 4-7). Заклучителните две теми (8-9) се фокусират върху оразличаването и дори противопоставянето на движещите мотиви за генериране на универсални светове в утопиите, хетеротопиите и дистопиите.

Предварителни изисквания:

Спецкурсът е насочен към студенти I – IV курс от специалност Философия.

Очаквани резултати:

Запознаване на студентите с един централен не само за естетиката – но и за политическата и моралната философия, за философския идеализъм и теологията, за художествената фикция, литературознанието и културните изследвания – проблем: този за универсалните, свършените, другите светове, не-световете (утопии), за плурализма на световете (хетеротопии), за отприщените в реалността вторични последствия от натрапването на утопични редове върху същата тази реалност (антиутопии).

Всяка от темите включва лекция, участие на студентите с презентация на собствен аналитичен проект и/или представяне на релевантен на темата текст или художествено произведение, както и обща дискусия по темата и презентацията. По такъв начин курсът помага на студентите да развият презентационните си умения (чрез изложенията на собствен текст и/или реферирането на текстове от класици на утопията, хетеротопията и антиутопията), както и способността си за аналитично философско мислене чрез дискутиране на връзките между различни естетически и общофилософски проблеми и понятия.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	Генеалогия на утопията, хетеротопията и дистопията. Делът на правовото, политическото, естетическото, религиозното и нравственото в утопиите, хетеротопиите и дистопиите.	3
2	Утопични, хетеротопични, антиутопични измерения. От утопическия социализъм до художествената фикция и назад. Утопията – социален ред и утопията – пародия. Утопия, негативност и антиутопия. Утопията и предустановената хармония. Хетеротопия и хетерохрония. Времева интенционалност на утопиите, хетеротопиите и антиутопиите. Утопизъм и тоталитаризъм. Утопия и религия.	4
3	Универсалният опит, човекът-утопия, възможният човек. Идеята за щастие и тоталност на опита. Нищетата като сламка за улавяне на утопичното измерение. Егоизъм или алтруизъм.	3
4.	Особености на панестетическите проекти спрямо политическите и нравствените утопии.	4
5.	Реализация на естетическия утопизъм през културните	4

	хетеротопии и симулакри.	
6.	Изкуство и утопия.	4
7.	Естетическата нишка в дистопиите. Естетическата негативност, носталгията, стремежът да се изреже злото. Меонизъм и мелиоризъм.	2
8.	„Кое е по-лесно да се сътвори – утопия или апокалипсис?“ (Чоран). Утопиите, хетеротопиите и дистопиите като реалност или квазиреалност. Апокалипсисът между утопията и антиутопията. Утопизъм и трагизъм.	3
9.	Нуждата от естетически утопии, хетеротопии и антиутопии. Делът и ролята на съзнаваното и несъзнаваното в утопизма, хетеротопиите и антиутопизма.	3

Конспект за изпит

Конспектът се придържа към темите на занятията.

Библиография

Основна:

Бодрияр, Ж., *Илюзията за края или Стачката на събитията*, С. 1995, ИК Критика и хуманизъм
Дичев, И., *В оковите на мечтата*, в: *Черно слънце*, сб., С. 1990, Народна култура
Дюплесис, И., *Сюрреализмът*, С. 2000, Одри
Естетика на немския романтизъм, съст. И. Паси, С. 1984, Наука и изкуство
Маркузе, Х., *Ерос и цивилизация*, С. 1993, изд. «Христо Ботев»
Фурие, Ш., *Новият свят*, С. 1975, Партиздат
Шилер, Фр., *Върху естетическото възпитание на човека в поредица от писма*, в: Шилер, Фр., *Естетика*, С.1981, Наука и изкуство, с.449-549
Фуко, М., *За другите пространства*, в: *Литературен вестник*, 2003/13

Избираема:

Адорно, Т., *Естетическа теория*, С.2002, АГАТА – А
Азимов, А., *Стоманените пещери*, С. 1983, Отечество
Бейкън, Фр., *Новата Атлантида*
Бредбъри, Р., *Вино от глухарчета*, С. 1979, Народна младеж
Вежинов, П., *Барьерата. Белият гушер. Езерното момче*, С. 1987, Български писател
Достоевски, Ф., *Сънят на смешния човек*
Кампанела, Т., *Градът на слънцето*, С. 1971, Партиздат
Ламетри, Ж., *Човекът – машина*, С. 1981, Наука и изкуство
Лундвал, С., *Ах, тази Алиса!*, Варна 1995, книгоиздателство „Георги Бакалов“
Маркузе, Х., *Едноизмерният човек*, С. 1997, изд. „Христо Ботев“
Михова, Н., *Интра*, С.1989, Народна младеж
Мор, Т., *Утопия*, С. 1970, Партиздат
Николчина, М., *Човекът – утопия*, С.1992, унив. изд. „Св. Климент Охридски“
Ницше, Фр., *Тъй рече Заратустра*, С. 1990, изд. „Христо Ботев“
Оруел, Дж., *1984*, 1989, Профиздат
Платон, *Държавата*, в: Платон, *Диалози*, т.3, 1975
По, Е. А., *Хиляда и втората приказка на Шехерезада*, Варна 1979, книгоиздателство „Георги Бакалов“
Русо, Ж.-Ж., *За обществения договор*, в: Русо, Ж.-Ж., *Избрани съчинения*, т.1, С. 1988, Наука и изкуство

Сер, М., *Петте сетива. Философия на смесените тела*, С. 2005, ЛИК
Суифт, Дж., *Пътешествията на Гъливер*
Уелс, Х., *Страната на слепите*, в: Уелс, Х., *Кристалното яйце*, Варна 1980,
книгоиздателство „Георги Бакалов”
Уиндъм, Дж., *Какавидите*, С. 1982, Отечество
Хесе, Х., *Игра на стъклени перли*, С. 1980, Народна култура
Хобс, Т., *Левиатан*, С. 1971, Наука и изкуство
Хъксли, О., *Прекрасният нов свят*, Варна 1990, книгоиздателство „Георги Бакалов”
Черно слънце, сб., С. 1990, Народна култура: Замятин, *Ние* (1922); Хъксли, *Прекрасният нов свят*; Чапек, *Р.У.Р.*; Бредбъри, *451' по Фаренхайт*; Оруел, *1984*

Дата: 11.05.2015 г.

Съставил: С. Борисова